T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL KALKINMA HAMLESİ

ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI

Karaisalı

İlçe Gelişim Raporu

2025

İçindekiler

1. GİRİŞ 1

1.1. Raporun Amacı ve Kapsamı 1

1.2. İlçenin Kısa Tanıtımı (Tarihçe, Coğrafi Durum, Demografik Yapı) 2

2. MEVCUT DURUM, SORUN VE İHTİYAÇLAR 5

2.1. Tema 1: Altyapı 5

2.2. Tema 2: Eğitim 6

2.3. Tema 3: Sosyal Sorun Alanları 7

2.4. Tema 4: Bitkisel Üretim ve Hayvancılık 8

2.5. Tema 5: Turizm 9

2.6. Tema 6: Ormancılık ve Ağaç İşlemeciliği 11

3. PROJE VE FAALİYET FİKİRLERİ 13

3.1. Tema 1: Altyapı 13

3.2. Tema 2: Eğitim 13

3.3. Tema 3: Sosyal Sorun Alanları 14

3.4. Tema 4: Bitkisel Üretim ve Hayvancılık 14

3.5. Tema 5: Turizm 15

3.6. Tema 6: Ormancılık ve Ağaç İşlemeciliği 16

4. SONUÇ VE ÖNERİLER 18

4.1. Genel Değerlendirme 18

4.2. Stratejik Gelişme Eksenleri 18

4.3. Stratejik Projeler 18

4.4. Sorun–Proje Eşleştirme Matrisi 20

4.5. İzleme ve Sonraki Adımlar 21

Ek-1: Çalıştay Katılımcıları 22

Şekiller Listesi

Şekil 1: Adana İli Fiziki Haritası ve Karaisalı İlçesi 5
Şekil 2: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi Çalışmasına Göre Adana'nın İlçeleri (2022) 6

Tablolar Listesi

Tablo 1: Karaisalı Nüfusunun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı (2018-2023) 9

1. GİRİŞ

1.1. Raporun Amacı ve Kapsamı

Karaisalı ilçesinin ekonomik ve sosyal kalkınma sürecine katkı sağlamak ve ilçenin sahip olduğu potansiyelin ortaya çıkarılmasına yönelik bir yol haritası oluşturmak amacıyla, Çukurova Kalkınma Ajansı öncülüğünde ve Karaisalı Kaymakamlığı ile Karaisalı Belediyesi iş birliğinde bir ilçe gelişim planı çalışması yürütülmüştür. Bu çerçevede, Karaisalı İlçe İvmelendirme Çalıştayı 13 Kasım 2024 Çarşamba günü Karaisalı İlçesi Halk Eğitim Merkezi salonunda gerçekleştirilmiştir. Çalıştay kapsamında, ilçenin sosyal kalkınma, tarım, turizm, ekonomi ve altyapı başta olmak üzere temel gelişim alanlarında karşılaşılan sorunların tespit edilmesi ve bu alanlara yönelik uygulanabilir proje önerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Karaisalı ve Adana'dan 30 farklı kurum ve kuruluştan yaklaşık 46 katılımcı çalıştaya katkıda bulunmuştur.

Çalıştayın amacı, Karaisalı ilçesinin turizm, tarım ve hayvancılık sektörleri ile sosyal alanlar hakkında mevcut sorunlarını ve ihtiyaçlarını tespit etmek, çözüm önerileri geliştirmek ve bu doğrultuda uygulanabilir proje fikirleri oluşturmaktır. Söz konusu çalışma alanları belirlenirken ilçenin geçim kaynakları, potansiyelinin olduğu sektörler ve mevcut dezavantajlı sosyal kesimler dikkate alınmıştır.

Çalıştay iki oturumlu gerçekleştirilmiştir. Birinci oturumda Çukurova Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Ahmet Rifat DURAN ve Karaisalı Belediye Başkanı Bekir YILMAZ'ın açılış konuşmalarının ardından Çukurova Kalkınma Ajansı personelince ilçenin coğrafi, ekonomik ve sosyal görünümünü ortaya koyan bir sunum gerçekleştirilmiştir.

Yuvarlak masa düzeninde gerçekleştirilen ikinci oturumda ise, katılımcılar önceden belirlenen çalıştay temalarına göre 3 gruba bölünmüşlerdir. Bu gruplar, "Bitkisel Üretim ve Hayvancılık", "Turizm Potansiyeli" ve "Sosyal Sorunlar" temalarında toplanmışlardır. İkinci oturum boyunca, her bir masa için belirlenen temada, katılımcılar söz almışlar ve ilçenin sorun alanları ve ihtiyaçları ile bunlara yönelik çözüm önerileri hakkında görüşlerini bildirmişlerdir. Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından görevlendirilen moderatörler masalarda tartışmaları yönlendirmiştir.

Çalıştay kapsamında, ilçedeki kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ile aynı alanlarda faaliyet gösteren il yetkilileri ve temsilcileri bir araya getirilmiştir. Böylece hem katılımcı yaklaşım benimsenmiş hem de il ve ilçe düzeyinde faaliyet gösteren kurumların görüş alışverişinde bulunmasına imkân sağlanmıştır.

Çalıştayın hemen akabinde buradan elde edilen veriler ışığında Karaisalı'daki belli başlı kurumlar ziyaret edilerek çalıştay sonuçları hakkında görüş alışverişinde bulunularak temel projeler planlanmıştır.

Rapor, ilçe gelişim raporları için benimsenen ortak yapı esas alınarak düzenlenmiş olup; ilçeye ilişkin mevcut durum, sorun ve ihtiyaçlar ile proje ve faaliyet fikirleri (i) Altyapı, (ii) Eğitim, (iii) Sosyal Sorun Alanları, (iv) Bitkisel Üretim ve Hayvancılık, (v) Turizm ve (vi) Ormancılık ve Ağaç İşlemeciliği olmak üzere altı tema altında ele alınmıştır. Çalıştay, katılımcı sayısı ve tartışmaların yönetilebilirliği gözetilerek üç masa (Bitkisel Üretim ve Hayvancılık, Turizm Potansiyeli ve Sosyal Sorunlar) etrafında

yürütülmüş; elde edilen bulgular, çalıştay sonrası kurum ziyaretlerinden sağlanan verilerle birlikte raporda altı tema altında derinleştirilmiştir. İzlenebilirliği sağlamak amacıyla Bölüm 2'deki her sorun bir kodla numaralandırılmış, Bölüm 3'teki proje ve faaliyet önerileri ile Bölüm 4'teki eşleştirme tablosunda aynı kodlara atıf yapılmıştır. Kod önekleri şöyledir: **A** – Altyapı, **E** – Eğitim, **S** – Sosyal Sorun Alanları, **B** – Bitkisel Üretim ve Hayvancılık, **T** – Turizm, **O** – Ormancılık ve Ağaç İşlemeciliği. Proje kodları "P-" önekiyle aynı harfleri kullanmaktadır (ör. P-A1).

1.2. İlçenin Kısa Tanıtımı (Tarihçe, Coğrafi Durum, Demografik Yapı)

Genel Görünüm

Karaisalı, Adana'nın kuzeyinde, merkeze yaklaşık 50 km uzaklıkta bir ilçedir. İlçe konum itibarıyla Çukurova'dan Toroslara geçiş alanı üzerinde olup, güney kısmı ovalık yapıya sahipken, kuzeye gidildikçe dağlık bir yapıya bürünmektedir. 62 mahallesi bulunan ilçenin en önemli geçim kaynakları tarım, hayvancılık, ormancılık ve turizmdir.

Coğrafi Durum

Karaisalı, Toros Dağları'nın Akdeniz'e bakan güney yamaçlarında yer almaktadır. İlçe, ovadan dağlık alana geçiş niteliğindeki fiziki yapısıyla engebeli ve eğimli arazilerin yoğun olduğu bir coğrafyaya sahiptir. Güneydeki ovalık kesimler tarımsal üretim için elverişliyken, kuzeye doğru yükselen dağlık kesimler mera, orman ve yayla alanlarını barındırmaktadır. İlçenin başlıca akarsuları Çakıt Çayı ile Körkün Çayı'dır; bu akarsular hem sulama hem de turizm açısından önem taşımaktadır. İlçe sınırları içinde ayrıca Nergizlik ve Çatalan baraj gölleri bulunmaktadır.

İklim açısından ilçe, güneydeki alçak kesimlerde yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçen Akdeniz iklimi özellikleri gösterirken; kuzeydeki yüksek kesimlerde karasal iklim etkileri artmakta, kış ayları daha soğuk geçmekte ve kar yağışı görülmektedir. Bu iklim çeşitliliği, ilçede hem Akdeniz bitki örtüsünün (maki) hem de yüksek kesimlerde iğne yapraklı orman türlerinin bir arada bulunmasını sağlamaktadır.

Karaisalı, ulaşım açısından da önemli bir konumdadır. İlçe, Adana'yı İç Anadolu'ya bağlayan tarihi demiryolu güzergâhı üzerinde yer almakta olup, Belemedik ve Hacıkırı gibi istasyonlarıyla demiryolu tarihi bakımından dikkat çekmektedir. Karayolu ulaşımı ise Adana il merkezine bağlanan güzergâh üzerinden sağlanmaktadır.

Demografik Yapı

Karaisalı'nın nüfusu 2023 yılı itibarıyla 23.105'tir. İlçe nüfusunun önemli bir bölümü kırsal mahallelerde yaşamaktadır. İlçenin 62 mahallesi bulunmakta olup, nüfus kırsal ve dağlık dokuya yayılmış durumdadır. Toplam nüfus yıllar içinde nispeten istikrarlı bir seyir izlemekle birlikte, genç nüfusun eğitim ve istihdam amacıyla şehir merkezine göç etmesi nedeniyle nüfus kompozisyonu yaşlı nüfus lehine değişmekte; bu durum ilçenin en temel yapısal sorunlarından birini oluşturmaktadır. Nüfusun yaş gruplarına göre değişimi, raporun "Sosyal Sorun Alanları" bölümünde ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Sosyo-Ekonomik Durum

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 2022 yılında yayımlanan İlçe SEGE (Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi) çalışmasına göre Karaisalı, Türkiye'deki 973 ilçe arasında 676. sırada yer almakta

ve 5'inci gelişmişlik kademesindeki ilçeler arasında bulunmaktadır. Adana'daki 15 ilçe arasında ise 11. sıradadır. Genel itibarıyla ilçenin, sahip olduğu tarım, hayvancılık, ormancılık ve özellikle turizm potansiyelinin altında bir gelişmişlik düzeyinde olduğunu belirtmek mümkündür.

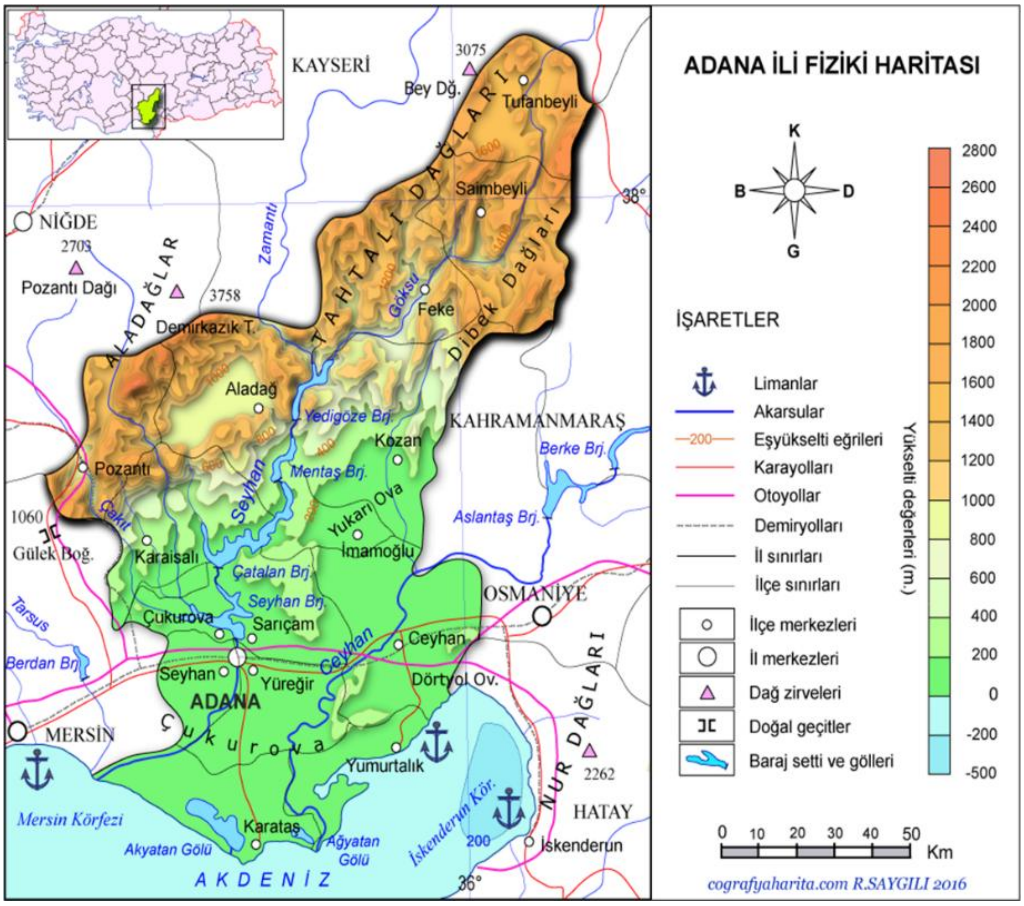

Şekil 1: Adana İli Fiziki Haritası ve Karaisalı İlçesi

İlçe	Sıra	Skor	Kademe
Seyhan	42	2,043	1
Çukurova	76	1,529	2
Sarıçam	149	0,862	2
Yüreğir	203	0,596	2
Ceyhan	299	0,103	3
Kozan	338	0,016	3
Pozantı	422	-0,185	4
İmamoğlu	583	-0,434	4

İlçe	Sıra	Skor	Kademe
Yumurtalık	589	-0,448	4
Tufanbeyli	651	-0,521	5
Karaisalı	676	-0,546	5
Karataş	684	-0,564	5
Aladağ	818	-0,764	5
Saimbeyli	895	-0,946	6
Feke	899	-0,954	6

Şekil 2: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi Çalışmasına Göre Adana'nın İlçeleri (2022)

2. MEVCUT DURUM, SORUN VE İHTİYAÇLAR

2.1. Tema 1: Altyapı

Ulaşım Altyapısı

Karaisalı, Adana il merkezine yaklaşık 48-50 km mesafede bulunan ve merkeze en yakın ilçelerden biri olmasıyla önemli bir konuma sahiptir. Buna karşın ilçenin en çok dile getirilen altyapı sorunlarından biri, Adana'yı ilçeye bağlayan karayolunun dar ve yetersiz olmasıdır. Yol, Karahan Mahallesi'nden itibaren karşılıklı gidiş-geliş tek şeride düşmekte; özellikle bahar ve yaz aylarında piknikçilerin, yaylacıların ve turistlerin yoğun trafiği nedeniyle güvenlik açısından risk oluşturmaktadır. Bu durum, hem günlük ulaşımı hem de ilçenin turizm potansiyelinin değerlendirilmesini olumsuz etkilemektedir. İlçe halkı ve turizm sektörü çalışanları tarafından Adana-Karaisalı yolunun duble yola dönüştürülmesi öncelikli bir ihtiyaç olarak ifade edilmektedir.

Bölgesel ulaşım altyapısını güçlendirecek en önemli gelişmelerden biri, çevre değerlendirme (ÇED) süreci yürütülen Ceyhan-Karaisalı-Pozantı Otoyolu projesidir. Söz konusu otoyol, hayata geçmesi hâlinde ilçenin sanayi ve lojistik alanında ivme kazanmasına ve bir cazibe merkezine dönüşmesine katkı sağlayacaktır.

İlçe, Adana'yı İç Anadolu'ya bağlayan tarihi demiryolu hattı üzerinde yer almakta ve Belemedik ile Hacıkırı istasyonlarına ev sahipliği yapmaktadır. Ancak yürütülmekte olan hızlı tren hattı inşaatı nedeniyle mevcut tren seferleri azalmıştır. Bu durum, özellikle Varda Köprüsü gibi demiryolu üzerindeki turistik değerlere erişimi güçleştirmektedir. İlçenin en özgün turistik değerlerine (Varda Köprüsü, Kapıkaya Kanyonu, Körkün Kanyonu vb.) toplu taşıma ile ulaşım imkânının bulunmaması, bu değerlerin ziyaretçi sayılarının sınırlı kalmasına yol açmaktadır.

İlçe içi ulaşımda ise özellikle dağlık kuzey mahallelerinden ilçe merkezine erişim güçlükleri öne çıkmaktadır. Engebeli ve yüksek rakımlı arazi yapısı, kırsal mahalle yollarının standardının yükseltilmesini ve bakımının sürdürülmesini önemli bir ihtiyaç hâline getirmektedir.

Su ve Sulama Altyapısı

İlçe sınırları içinde, sulama amaçlı kurulan Nergizlik Barajı ile Adana'nın içme suyu temininde de önemli rol oynayan Çatalan Barajı yer almaktadır. Nergizlik Barajı; Aktaş, Başkıf, Çakallı, Güvenç, Kapıkaya, Karakuyu, Kuyucu, Kuzgun, Saypınar ve Selampınar mahallelerindeki toplam 21 bin 360 dekar tarımsal arazinin sulama suyu ihtiyacını açık kanallarla karşılamaktadır. Ancak baraj, nispeten zayıf ve debisi düşük bir akarsu olan Üçürge Deresi üzerinde kurulu olduğundan, son yıllarda yaşanan kuraklığın da etkisiyle ekili arazilere yeterli su verilememekte; meyve bahçelerine ise dönüşümlü olarak su verilebilmektedir. Açık kanal sisteminde buharlaşmaya bağlı su kayıplarının yaşanması, mevcut sulama altyapısının kapalı (basınçlı borulu) sisteme dönüştürülmesini öncelikli bir ihtiyaç hâline getirmektedir.

İçme suyu ve kanalizasyon hizmetleri Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi (ASKİ) tarafından yürütülmektedir. Adana'da 9'u kentsel, 2'si sanayi (Adana Organize Sanayi Bölgesi ve Serbest Bölge) olmak üzere toplam 11 merkezi atık su arıtma tesisi bulunmakta olup ASKİ'ye bağlı 9 tesisten biri Karaisalı Atık Su Arıtma Tesisidir. Bunların dışında Feke, Kozan ve Pozantı'da tesis proje süreçleri, Yumurtalık'ta ise mevcut tesise ilave yeni tesis projesi devam etmektedir. Dağınık ve dağlık yerleşim

dokusu, içme suyu ve kanalizasyon şebekelerinin tüm mahallelerde eşit standartta sağlanmasını güçleştirmekte; kırsal mahallelerde altyapının güçlendirilmesi ihtiyacı sürmektedir.

Enerji ve Haberleşme Altyapısı

İlçede elektrik enerjisi şebekesi mevcuttur. Dağlık kuzey mahallelerinde, mera statüsündeki arazilerde güneş enerjisi kullanılarak suyun taşınması, sulamanın sağlanması ve hayvancılık yapan üreticilerin soğuk zincir ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik yenilenebilir enerji temelli projeler gündeme gelmektedir. Bu tür uygulamalar, hem enerji altyapısının güçlendirilmesi hem de tarım ve hayvancılığın desteklenmesi açısından önem taşımaktadır. Kırsal ve dağlık bölgelerde mobil iletişim ve internet kapsama alanının genişletilmesi ile yüksek hızlı internet erişiminin sağlanması da; eğitim, kamu hizmetlerine erişim ve turizm-tarım temelli girişimcilik açısından öncelikli altyapı ihtiyaçları arasında yer almaktadır.

Sanayi ve Lojistik Altyapısı

İstihdam olanaklarının artırılması ve göçün önlenmesi açısından ilçenin en önemli altyapı yatırımlarından biri, yapımına başlanması beklenen Karaisalı Organize Sanayi Bölgesi'dir (OSB). 404 hektarlık alanda planlanan sitedeki arsalara şimdiden yoğun talep geldiği belirtilmektedir. OSB'nin faaliyete geçmesi, ilçenin sanayi ve lojistik altyapısını güçlendirecek ve tarımsal ürünlerin yerinde işlenerek katma değere dönüştürülmesine imkân sağlayacaktır.

Altyapıda karşılaşılan sorunlar

- **(A-1) Adana–Karaisalı karayolunun dar ve yetersiz olması:** Yolun Karahan Mahallesi'nden itibaren gidiş-geliş tek şeride düşmesi, bahar ve yaz aylarındaki yoğun piknik, yayla ve turizm trafiğinde güvenlik riski oluşturmakta; hem günlük ulaşımı hem de turizmi olumsuz etkilemektedir.
- **(A-2) Kırsal mahalle yollarının standardı:** Engebeli ve yüksek rakımlı arazi yapısı nedeniyle dağlık kuzey mahallelerinden ilçe merkezine ve tarlalara erişim güçtür; mahalle yollarının standardının yükseltilmesi ve bakımının sürdürülmesi gerekmektedir.
- **(A-3) Sulama altyapısında kayıplar ve su yetersizliği:** Nergizlik Barajı'nın debisi düşük Üçürge Deresi üzerinde kurulu olması ve son yıllardaki kuraklık nedeniyle ekili arazilere yeterli su verilememekte; açık kanal sisteminde buharlaşmaya bağlı su kayıpları yaşanmaktadır.
- **(A-4) Kırsal mahallelerde içme suyu ve kanalizasyon altyapısı:** Dağınık yerleşim dokusu nedeniyle içme suyu ve kanalizasyon şebekelerinin kırsal mahallelerde ilçe merkeziyle aynı standartta sağlanması güçtür.
- **(A-5) Kırsal alanlarda iletişim ve internet erişimi:** Kırsal ve dağlık bölgelerde mobil iletişim kapsama alanının ve yüksek hızlı internet erişiminin yetersizliği; eğitim, kamu hizmetlerine erişim ve turizm-tarım temelli girişimcilik açısından engel oluşturmaktadır.

2.2. Tema 2: Eğitim

Örgün Eğitim Altyapısı

Karaisalı'da eğitim faaliyetleri, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullar ile Çukurova Üniversitesi'ne bağlı bir meslek yüksekokulu aracılığıyla yürütülmektedir. İlçe genelinde okul öncesinden ortaöğretime kadar tüm kademelerde eğitim veren yaklaşık 27 eğitim kurumu bulunmakta; bu kurumlarda yaklaşık

3.400 öğrenci öğrenim görmekte ve yaklaşık 270 öğretmen görev yapmaktadır. Ortaöğretim düzeyinde Karaisalı Anadolu Lisesi, Karaisalı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile çok programlı lise başta olmak üzere farklı okul türleri hizmet vermektedir. Okulların önemli bir bölümü ilçe merkezinde yoğunlaşmakla birlikte, kırsal ve dağlık mahallelerde taşımalı eğitim uygulaması sürdürülmektedir.

Yükseköğretim

Yükseköğretim düzeyinde, Çukurova Üniversitesi Karaisalı Meslek Yüksekokulu ilçede faaliyet göstermektedir. Meslek yüksekokulu bünyesinde Bilgisayar Teknolojileri, Mimarlık ve Şehir Planlama, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik, Makine ve Metal Teknolojileri ile Bitkisel ve Hayvansal Üretim (seracılık programı dâhil) bölümleri yer almaktadır. Meslek yüksekokulu, ilçedeki genç nüfus için önemli bir eğitim imkânı sunmakta ve ilçeye sosyal ve ekonomik canlılık katmaktadır.

Eğitimde karşılaşılan sorunlar

- **(E-1) Meslek yüksekokulu öğrencileri için yurt bulunmaması:** İlçede bulunan meslek yüksekokulundaki öğrenciler için yurt (öğrenci barınma tesisi) bulunmaması, önemli bir eksiklik olarak dile getirilmektedir.
- **(E-2) Mesleki eğitim programlarının ilçe potansiyeliyle uyumu:** Meslek liselerinde özellikle turizm ve orman sanayisine yönelik yeni alanların açılması gerektiği ifade edilmektedir. İlçenin güçlü turizm potansiyeli ve orman varlığı, bu alanlarda nitelikli ara eleman yetiştirilmesini gerekli kılmaktadır.
- **(E-3) Kütüphane eksikliği:** İlçede yaşayan gençlere hizmet verecek bir kütüphanenin bulunmaması, önemli bir eğitim ve sosyal altyapı eksikliği olarak öne çıkmaktadır.
- **(E-4) Organize Sanayi Bölgesi'ne ara eleman yetiştirme ihtiyacı:** Kurulması planlanan Organize Sanayi Bölgesi'ne ara eleman yetiştirmek üzere bir meslek lisesinin faaliyete geçirilmesi ihtiyacı vurgulanmaktadır.
- **(E-5) Uygulamalı mesleki eğitim ihtiyacı:** Tarım, hayvancılık, turizm ve orman ürünleri alanlarında üretici ve hizmet sektörü çalışanlarına yönelik uygulamalı ve sertifikalı mesleki eğitim ile hayat boyu öğrenme programlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Çalıştayda tarım alanında ekipman kullanımı, tarla ve bahçe bitkileri yetiştiriciliği, sera üretimi, budama ve aşılama, zirai ilaç kullanımı, hayvancılık, meyve-sebze kurutma, satış-pazarlama ve internetten satış; turizm alanında ise iletişim, diksiyon, e-ticaret ve sosyal medya kullanımı, hijyen ve turist rehberliği konularında eğitim ihtiyacı belirtilmiştir.

2.3. Tema 3: Sosyal Sorun Alanları

Karaisalı ilçesinde sosyal sorunlar başlığı altında ele alınan konuları şu üç başlıkta özetlemek mümkündür: genç nüfusun azalması, istihdam olanaklarının sınırlı olması ve sosyal altyapı eksiklikleri.

Genç Nüfusun Azalması

İlçeye gerçekleştirilen ziyaretlerde en çok dile getirilen sorunlardan birisi genç nüfusun azalmasıdır. İstihdam olanaklarının sınırlı olması, eğitim imkânlarının yetersizliği, şehirde yaşamanın daha cazip gelmesi gibi nedenlerle gençler kente göç etmektedir. Aşağıdaki tablodan da görülebileceği üzere 2018-2023 yılları arasında toplam nüfus artmış olsa da genç nüfusun azaldığı; nüfus kompozisyonunun yaşlı nüfus lehine değiştiği gözlemlenmektedir.

Yıl	0-24 Yaş	25-54 Yaş	55 Yaş ve Üstü	Toplam
2018	6.311	8.602	7.395	22.308
2023	5.775	8.899	8.431	23.105

Tablo 1: Karaisalı Nüfusunun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı (2018-2023)

Sosyal alanda karşılaşılan sorunlar

- **(S-1) Genç nüfusun azalması ve nüfusun yaşlanması:** 2018–2023 döneminde toplam nüfus 22.308'den 23.105'e yükselirken 0-24 yaş grubundaki nüfus %8,5 azalmış, 55 yaş ve üzeri nüfus %14,0 artmıştır. İstihdam ve eğitim olanaklarının sınırlılığı nedeniyle gençlerin kente göç etmesi, ilçenin en temel yapısal sorunlarından birini oluşturmaktadır.
- **(S-2) İstihdam olanaklarının sınırlı olması:** İlçenin ana geçim kaynakları tarım ve son dönemde ağırlığı artan turizmdir. Tarım alanlarının nüfusla paralel olarak artmaması ve sanayi tesislerinin az ve küçük kapasiteli olması nedeniyle istihdam olanakları sınırlı kalmaktadır; genç nüfusun azalmasının temel sebebi de budur.
- **(S-3) Kreş, gençlik merkezi ve spor tesisi eksikliği:** Çalışan ebeveynlerin çocuklarını bırakabilecekleri bir kreş ile gençlere hizmet verecek bir gençlik merkezi ve spor tesislerinin bulunmaması önemli sosyal altyapı eksiklikleri olarak dile getirilmektedir.
- **(S-4) Barınma sorunu:** Son yıllarda pandemi ve deprem nedeniyle ilçe nüfusunun artmasının barınma sorununu ortaya çıkardığı belirtilmiştir.
- **(S-5) Yaşlı bakım ve huzurevi eksikliği:** Yaşlanan nüfus yapısıyla birlikte yaşlı bakım hizmetleri ve huzurevi eksikliği dile getirilen sorunlar arasında yer almaktadır.

2.4. Tema 4: Bitkisel Üretim ve Hayvancılık

Karaisalı ilçesinin en önemli geçim kaynaklarından biri tarım ve hayvancılıktır. İlçenin yaklaşık 240.000 dönüm ekili/dikili alanı bulunmaktadır. Nergizlik Barajı'nın hizmete girmesiyle bir kısım arazide sulu tarım yapılmakla birlikte önemli bir kısımda kuru tarım yapılmaktadır. Mısır, yağlık ayçiçeği, zeytin, buğday, biber, meyve bahçeciliği ve karpuz önemli ürünler olarak öne çıkmaktadır.

İlçede 18.000 büyükbaş hayvan, 140 bin küçükbaş hayvan, 970.973 et tavuğu, 44.050 yumurta tavuğu ve 136 arıcılık yapan işletme bulunmaktadır.

Hayvancılıkta keçi yetiştiriciliği öne çıkmaktadır. İlçenin önemli bir kesiminin engebeli arazide olması bunun en önemli nedenidir. Geçmişte süt verimini artırmak için çeşitli melezleme çalışmaları yapılmış olsa da yörenin iklimi ve coğrafi yapısına en uygun tür olan kıl keçisi hâlen en yaygın tür olarak öne çıkmaktadır.

Son dönemde ilçede et tavukçuluğu yatırımlarının büyük oranda arttığı görülmektedir. İlçenin çeşitli mevkilerine tavuk çiftlikleri kurulmaktadır. Bunun en önemli nedeni hava sıcaklığının şehir merkezine göre birkaç derece daha serin olmasıdır.

Bitkisel üretim ve hayvancılıkta karşılaşılan sorunlar

- **(B-1) Sulanabilir tarım arazilerinin azlığı:** Çalıştayda en çok dile getirilen sorundur. Güney kesimdeki tarım arazilerinin önemli bir bölümü Nergizlik Barajı'ndan çıkan sulama kanallarıyla

sulanmakta; ancak yağışların düşüklüğü ve barajı besleyen Üçürge Deresi'nin zayıf bir akarsu olması nedeniyle ekili alanlara su verilememekte, bahçelere ise belirli dönemlerde su verilebilmektedir. Tarımın kuru yapılması verimi düşürmekte ve yılda tek dönem mahsul alınmasına neden olmaktadır.

- **(B-2) Girdi maliyetlerinin yüksekliği ve fiyat dalgalanmaları:** Yüksek girdi maliyetleri, düşük alım fiyatları ve ürün fiyatlarındaki dalgalanma ürünlerin kârlılığını belirsizleştirmekte ve ekim kararlarını olumsuz etkilemektedir. Tarım kredilerindeki faizin yüksekliği de bazı çiftçiler tarafından dile getirilmiştir.
- **(B-3) Tarımda işgücü temini:** Genç nüfusun şehir merkezine göç etmesi (S-1), tarımla ilgilenecek işgücünün teminini zorlaştırmaktadır.
- **(B-4) Nakliye ve pazarlama sorunları:** Ürünlerin pazarlara taşınması çiftçi için önemli bir maliyet oluşturmakta; tarlada yerinden alınan ürünlerde ise çiftçinin komisyoncuya bağımlı kaldığı belirtilmektedir.
- **(B-5) Hayvancılıkta düşük et ve süt verimi:** Özellikle yüksek rakımlı kesimlerde temel geçim kaynağı olan hayvancılıkta mevcut ırkların et ve süt verimleri düşüktür. Geçmişte yapılan melezleme çalışmalarında bölgeye uyumlu ve verimi yüksek ırklar oluşturmada başarı sağlanamamış; bu nedenle üretimi bırakan veya şehre göç eden çiftçiler olduğu belirtilmektedir.
- **(B-6) Ürünü katma değere dönüştürecek işleme sanayisinin bulunmaması:** Tarımsal ürünlerin ham olarak satılması üreticinin kârlılığını ve motivasyonunu düşürmektedir. Coğrafi işaretli Karaisalı Biberi'nden üretilen salça, tuz oranı nedeniyle gıda kodeksine uygun olmadığından marketlerde satılamamakta ve düşük katma değerle değerlendirilmektedir.
- **(B-7) Keçi sütü ve ürünlerinin pazara ulaştırılması:** Yüksek mahallelerin temel geçim kaynaklarından olan keçi sütü ile bundan üretilen yoğurt ve peynirin ana pazar olan Adana şehir merkezine ulaştırılmasında sıkıntılar yaşanmakta, ürünler yeterince katma değerli olarak satılamamaktadır.
- **(B-8) Hayvan pazarı ve kesimhane bulunmaması:** İlçede hayvan pazarı ve kesimhane bulunmadığından hayvanlar Adana ve diğer şehir merkezlerinde satılmakta; bu durum çiftçinin pazarlık gücünü ve üretimin kârlılığını düşürmektedir.
- **(B-9) Tarla yolları ve mekanizasyon yetersizliği:** Tarlalara ulaşımda yaşanan sıkıntılar ile teknolojik alet ve ekipmanların yeterli sayıda ve nitelikte olmaması, çalıştayda münferit olarak dile getirilen sorunlardır.
- **(B-10) Tavuk çiftliklerinin plansız yayılması:** Son yıllarda hızla artan besi tavukçuluğu işletmelerinin dağınık olarak kurulması ve bazılarının mahallelere yakın konumda bulunması, koku vb. rahatsızlıklara neden olabilmektedir.

2.5. Tema 5: Turizm

Karaisalı ilçesinin en çok potansiyel arz eden ekonomik alanının turizm olduğunu söylemek mümkündür.

Karaisalı'yı turistik anlamda avantajlı kılan bir faktör de ilçenin şehir merkezine yakınlığıdır. Adana'ya 48 km uzaklıkta bulunan ilçe, Adana halkı tarafından özellikle bahar ve yaz aylarında piknik ve gezi amaçlı yoğun olarak tercih edilmektedir.

İlçeyi turizm açısından güçlü kılan bir faktör de turistik değerlerinin çeşitliliğidir. Kültür turizmi, doğa turizmi, ekoturizm, yayla turizmi, ekstrem sporlar, yaylacılık, deneyim turizmi ve kültürel öğeler gibi birçok turizm türüne hitap eden unsurlar bulundurmaktadır. İlçenin başlıca turizm unsurları aşağıda belirtilmiştir:

- Varda Köprüsü: Almanlar tarafından inşa edilen köprü, görkemli yapısı, doğal çevresi ve tarihi değeriyle görenleri etkilemektedir. Köprü, James Bond Skyfall filminin yanı sıra Çukurova temalı çok sayıda film ve dizide yer almıştır.
- Kapıkaya Kanyonu: Çakıt Çayı'nın kalkerli araziyi delerek oluşturduğu bir doğa harikasıdır. Adnan Menderes Posta Yolu da buradan geçmektedir. Çukurova Kalkınma Ajansı destekleriyle turizme kazandırılan yürüyüş yolu doğaseverler arasında popülerdir.
- Yerköprü Mesire Alanı: Çakıt Çayı'nın dar bir vadide yerin altına girerek 300 metre ileride tekrar yüzeye çıkması sonucu oluşan doğal bir köprüdür. Çok sayıda su kaynağı, göletler ve kameriyeler ile piknikçiler tarafından tercih edilmektedir.
- Körkün Kanyonu: Körkün Çayı'nın dar bir vadide akarken oluşturduğu kanyon, etkileyici bir görünüme sahiptir. Özellikle yaz aylarında doğa yürüyüşçüleri tarafından sıkça ziyaret edilmektedir. Kanyon boyunca doğal şelaleler ve göletler mevcuttur. Ayrıca Körkün Çayı'nın Hacılı Mahallesi kısmında kamp alanı da son zamanlarda popüler hâle gelmiştir.
- Dokuzoluk Mesire Alanı: Eğlence Çayı'nın dar bir vadiden geçtiği mevkide bulunan mesire yeri, doğal kaynakları ile piknikçiler ve yazın serinlemek isteyenler arasında popülerdir.
- Kızıldağ Yaylası: Adana'nın en eski yayla yerlerinden birisidir. Ramazanoğulları Beyliği tarafından da yaylak olarak kullanılmıştır. Geleneksel Karakucak Güreşleri 5 asırdır burada gerçekleştirilmektedir. Kış aylarında ise kar deneyimi yaşamak isteyen yöre halkı arasında büyük ilgi görmektedir.
- Nergizlik Baraj Gölü: Üçürge Deresi üzerinde sulama amaçlı kurulan barajın gölü etkileyici bir manzaraya sahiptir. Çevresinde yürüyüş yolu bulunmakla birlikte bu yolun düzenlenmesi gerekmektedir.
- Karakılıç Mahallesi Köşk Mevkii: İlçenin yüksek kesimlerinde bulunan düzlük alan, doğa yürüyüşçüleri ve kampçılar arasında popülerdir. Belemedik Tabiat Parkı ile bağlantısı olsa da bu yolun tüm araçlara uygun hâle getirilmesi gerekmektedir.
- Karapınar Parkı: İlçe merkezinde doğal bir kaynak üzerinde bulunan piknik alanı, peyzajı ve kameriyeleriyle yöre halkı arasında popülerdir.
- Kesrihan: IV. Murad'ın Bağdat Seferi sırasında inşa edilmiştir. Bayrampaşa Kervansarayı olarak da bilinir. Günümüze sadece duvarları ulaşan yapı, bu hâliyle de oldukça etkileyicidir.
- Bunların dışında Çevlik Kalesi, Hacılı Köyü Taş Evleri, Ötüken Yaylası, Etekli Yaylası gibi turistik değerler de bulunmaktadır.

Turizmde karşılaşılan sorunlar

- **(T-1) Turistik noktalara toplu taşıma erişiminin sınırlı olması:** Varda Köprüsü, Kapıkaya Kanyonu ve Körkün Kanyonu gibi en önemli turistik değerlere ilçe merkezinden toplu taşıma ile ulaşım imkânı bulunmamaktadır. Yakın zamana kadar Varda Köprüsü'ne günün belirli saatlerinde trenle ulaşılabilmekteyken hızlı tren hattı inşaatı nedeniyle tren seferleri azalmıştır. Bu nedenle bu noktalara yalnızca özel aracı olanlar gidebilmekte, ziyaretçi sayıları sınırlı kalmaktadır.

- **(T-2) Konaklama tesislerinin yetersizliği:** İlçede belediye tarafından işletilen sınırlı kapasitedeki bir otel dışında otel bulunmamaktadır. Bu nedenle turistler ilçeye günübirlik gelmekte, tüm turistik noktaları ziyaret edememekte ve ilçede yeterli katma değer oluşmamaktadır.
- **(T-3) Tanıtım ve reklam eksikliği:** İlçenin turistik değerleri yakın zamanda tanıtılmaya başlanmış olsa da Varda Köprüsü ve Kapıkaya Kanyonu'ndan haberi olmayan Adanalılar bulunduğu belirtilmektedir. Tanıtımın sosyal medyanın yanı sıra diğer mecralarda da daha yoğun ve sık yapılması gerektiği çokça dile getirilmiştir.
- **(T-4) Turistlerin ilçe merkezine uğramaması:** Turistlerin ilçe merkezine uğramadan doğrudan turistik noktalara gitmesi nedeniyle ilçe merkezindeki esnaf turizmden yeterince yararlanamamaktadır.
- **(T-5) Hizmet kalitesi ve destinasyon çevresi:** Esnafın turistlerle iletişim sıkıntısı, lokantaların yeterince hijyenik olmaması, turistlerin güvenlik konusundaki endişeleri ile taş ve maden ocaklarının artması sonucu doğal görünümün bozulması çalıştayda dile getirilen diğer sorunlardır.
- **(T-6) Turistik alanlarda ziyaretçi altyapısı ve alan yönetimi:** Varda Köprüsü–Kapıkaya Kanyonu yürüyüş yolunun sel vb. nedenlerle bozulması ve yön levhalarının bir kısmının kaybolması, Körkün Kanyonu'nun en etkileyici kısmına ancak suyun içinden geçilerek ulaşılabilmesi, Dokuzoluk Mesire Alanı'nın hafta sonlarında aşırı kalabalık olması, Nergizlik Baraj Gölü çevresindeki yürüyüş yolunun ve Karakılıç Köşk Mevkii yolunun düzenlenme ihtiyacı, ziyaretçi altyapısındaki eksiklikleri ortaya koymaktadır.

Adana–Karaisalı karayolunun dar ve yetersiz olması da turizmi doğrudan etkileyen bir sorun olup Tema 1'de (A-1) ele alınmıştır.

2.6. Tema 6: Ormancılık ve Ağaç İşlemeciliği

Orman Varlığı ve Orman Ekonomisi

Karaisalı, Toros Dağları'nın güney yamaçlarında yer alması nedeniyle zengin bir orman varlığına sahiptir; ilçenin ekonomisi tarım ve hayvancılığın yanı sıra ormancılığa da dayanmaktadır. İlçenin alçak ve orta kesimleri ağırlıklı olarak maki ve kızılçam ormanlarıyla kaplıyken, yüksek kesimlerde karaçam ve sedir gibi türler yer almaktadır. Bu orman varlığı, hem biyolojik çeşitlilik açısından hem de yöre halkı için yakacak odun, kereste ve tali orman ürünleri gibi ekonomik değerler bakımından önem taşımaktadır. İlçede ormancılık faaliyetleri, Adana Orman Bölge Müdürlüğü'ne bağlı Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olup, ilçedeki orman köyleri ormancılık faaliyetlerinin önemli bir parçasıdır.

İlçenin doğal bitki örtüsü içinde yer alan bazı türler, ekonomik değere dönüştürülebilecek önemli bir potansiyel sunmaktadır. Bunların başında, bölgede doğal olarak yetişen ve bir çeşit maki olan murt (hanbeles) bitkisi gelmektedir; murt, yörede o kadar yaygındır ki ilçeye halk arasında "Murdistan" dahi denilmektedir. Ayrıca bölgenin yüksek rakımlarında yaygın olan ve katma değeri yüksek bir ağaç türü olan defne de değeri yeterince bilinmeyen önemli bir orman ürünü olarak öne çıkmaktadır.

Ormancılık ve ağaç işlemeciliğinde karşılaşılan sorunlar

- **(O-1) Orman ürünlerini işleyecek sanayi tesislerinin bulunmaması:** İlçenin zengin orman varlığına rağmen orman ürünlerini yerinde işleyerek katma değere dönüştürecek sanayi tesisleri bulunmamaktadır.
- **(O-2) Ağaç işlemeciliği atölyelerinin bulunmaması:** Ağaç işlemeciliği ve mobilya üretimine yönelik küçük ölçekli işleme atölyelerinin bulunmaması, ham orman ürünlerinin düşük katma değerle değerlendirilmesine neden olmaktadır.
- **(O-3) Murt ve defne gibi yöreye özgü ürünlerin değerlendirilememesi:** Murt ve defne gibi yöreye özgü orman ürünlerinin kullanım alanları yeterince araştırılmamış ve ekonomiye kazandırılamamıştır. Geçmiş dönemlerde denenen tıbbi ve aromatik bitki üretiminde sürdürülebilir bir başarı sağlanamamıştır.
- **(O-4) Sürdürülebilir orman yönetimi ihtiyacı:** Orman kaynaklarının korunması, kontrollü kesim ve gençleştirme çalışmalarıyla sürdürülebilir odun üretiminin sağlanması ihtiyaç olarak öne çıkmaktadır.

3. PROJE VE FAALİYET FİKİRLERİ

Karaisalı ilçesi için belirlenen altı temada paydaşlardan sağlanan geri bildirimler ile çalıştay ve kurum ziyaretlerinden elde edilen bulgular ışığında geliştirilen proje ve faaliyet fikirleri, Bölüm 2'deki tema adları ve sırasıyla birebir aynı yapıda sunulmuştur. Her önerinin sonunda karşıladığı sorun kodları köşeli parantez içinde verilmiştir. Paydaş önerileriyle karşılanmayan sorunlar için geliştirilen öneriler "(Ajans önerisi)", Bölüm 4.3'te ele alınan öneriler ise "(Stratejik Proje)" ibaresiyle belirtilmiştir.

3.1. Tema 1: Altyapı

- **P-A1 –** Adana–Karaisalı karayolunun duble yol hâline getirilmesi; Karahan Mahallesi'nden itibaren tek şeride düşen kesimlerin genişletilerek yol güvenliğinin ve erişilebilirliğin artırılması. **[A-1]**
- **P-A2 –** ÇED süreci yürütülen Ceyhan–Karaisalı–Pozantı Otoyolu projesinin hayata geçirilmesiyle ilçenin bölgesel ulaşım ağına ve lojistik koridorlarına entegre edilmesi. **[A-1, S-2]**
- **P-A3 –** Dağlık kuzey mahallelerinden ilçe merkezine erişimi kolaylaştıracak kırsal mahalle ve tarla yollarının asfalt ve stabilize standardının yükseltilmesi. **[A-2, B-9]**
- **P-A4 –** Aktaş, Başkıf, Çakallı, Güvenç, Kapıkaya, Karakuyu, Kuyucu, Kuzgun, Saypınar ve Selampınar mahallelerindeki toplam 21 bin 360 dekar araziyi açık kanallarla sulayan Nergizlik Barajı sulama sisteminin basınçlı borulu (kapalı) sisteme dönüştürülmesi; buharlaşmaya bağlı su kaybının ve elektrikle sulama yapılan yerlerde enerji kaybının önlenmesi ile daha geniş alanların sulanması. İlk etapta yatırım için fizibilite çalışması yapılması. (Stratejik Proje) **[A-3, B-1]**
- **P-A5 –** Nergizlik Barajı'nın işlevini sürdürebilmesi için yörede uzun süredir dile getirilen, Üçürge Deresi'ne göre debisi daha yüksek olan Körkün Çayı'ndan boru sistemiyle baraja su aktarımı projesinin yerindelik, maliyet ve geri dönüş açısından fizibilitesinin yapılması. (Stratejik Proje) **[A-3, B-1]**
- **P-A6 –** Kırsal mahallelerde içme suyu ve kanalizasyon altyapısının güçlendirilmesi; atık su yönetiminin çevresel standartlara kavuşturulması. **[A-4]**
- **P-A7 –** Kırsal ve dağlık bölgelerde mobil iletişim kapsama alanının genişletilmesi ve yüksek hızlı internet erişiminin sağlanması. **[A-5]**
- **P-A8 –** Yapımına başlanması beklenen 404 hektarlık Karaisalı Organize Sanayi Bölgesi'nin altyapısının tamamlanarak faaliyete geçirilmesi; bölgedeki arsaların tamamına şimdiden alım talebi geldiği belirtilmektedir. (Stratejik Proje) **[S-1, S-2, O-1]**

3.2. Tema 2: Eğitim

- **P-E1 –** Çukurova Üniversitesi Karaisalı Meslek Yüksekokulu öğrencileri için öğrenci yurdu (barınma tesisi) yapılması. **[E-1]**
- **P-E2 –** Meslek yüksekokulunun program çeşitliliğinin ilçenin tarım, hayvancılık, turizm ve orman potansiyeliyle örtüşecek biçimde artırılması. **[E-2]**
- **P-E3 –** Meslek liselerinde turizm ve orman sanayisine yönelik yeni alanların açılması ve bu alanlarda nitelikli ara eleman yetiştirilmesi. **[E-2, O-2]**
- **P-E4 –** Kurulacak Organize Sanayi Bölgesi'ne nitelikli ara eleman yetiştirmek üzere bir meslek lisesinin faaliyete geçirilmesi. (Stratejik Proje) **[E-4, S-1]**

- **P-E5 –** İlçe belediyesinin yeni binaya taşınmasının ardından mevcut binanın elden geçirilerek ilçe kütüphanesi olarak değerlendirilmesi. **[E-3, S-3]**
- **P-E6 –** Tarım, hayvancılık, turizm ve orman ürünleri alanlarında üretici ve hizmet sektörü çalışanlarına yönelik, Bölüm 2.2'de (E-5) sıralanan konularda uygulamalı ve sertifikalı mesleki eğitim ile hayat boyu öğrenme programlarının düzenlenmesi. **[E-5, B-3, T-5]**

3.3. Tema 3: Sosyal Sorun Alanları

- **P-S1 –** Belediyenin Adana merkezdeki büyük firmalarla görüşerek 110 kişiye istihdam sağladığı ve çalışanların ulaşımını servisle karşıladığı istihdam eşleştirme uygulamasının sürdürülmesi ve yaygınlaştırılması. **[S-1, S-2]**
- **P-S2 –** İlçe merkezinde gençlere hizmet edecek bir gençlik evinin kurulması. **[S-1, S-3]**
- **P-S3 –** Çalışan ebeveynlerin çocuklarına yönelik kreşin tamamlanması; kreşin temelinin 2025 yılında atılarak inşaatına başlanacağı belirtilmiştir. **[S-3]**
- **P-S4 –** Asırlardır geleneksel Kızıldağ Karakucak Güreşlerine ev sahipliği yapan ilçede gençlerin güreş alanında eğitilmesi için bir vakıfla yürütülen görüşmelerin sonuçlandırılması. **[S-1, S-3]**
- **P-S5 –** Yarı olimpik havuz da içeren bir spor alanının yapılması. **[S-3]**
- **P-S6 –** İlçedeki barınma ihtiyacının boyutunun belirlenmesi ve konut arzına yönelik çözüm seçeneklerinin ilgili kurumlarla birlikte değerlendirilmesi. (Ajans önerisi) **[S-4]**
- **P-S7 –** Yaşlı nüfusa yönelik bakım hizmetleri ve huzurevi ihtiyacının analiz edilerek ilgili kurumlarla planlanması. (Ajans önerisi) **[S-5]**

3.4. Tema 4: Bitkisel Üretim ve Hayvancılık

- **P-B1 –** Meyve tarımının özendirilmesi; üreticilere eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yapılması. 1 Ocak 2024'te yürürlüğe giren Tarımsal Üretimin Planlanması hakkındaki Yönetmelik ile düşük eğimli (%6'nın altında) arazilerde meyve dikiminin kısıtlandığı, bu düzenlemenin ovalık güney Adana arazilerini etkilerken eğimli arazileri ve ılıman iklimiyle Karaisalı için fırsat oluşturduğu belirtilmektedir. Katma değeri yüksek meyve tarımı, kuyu, artezyen veya suyun taşınmasıyla sulama yapılan durumlarda dahi kârlılığını koruyarak sulu tarım eksikliğinin etkisini azaltabilecektir. (Stratejik Proje) **[B-1, A-3]**
- **P-B2 –** Coğrafi işaretli Karaisalı Biberi'nin salçaya alternatif olarak sos üretiminde değerlendirilmesi ve bir sos üretim tesisi kurulması. Salçanın gıda kodeksindeki tuz oranı sınırına (%14) takılması sorununu aşacak bu yatırım, biber üretimini ve üretici gelirini artırarak fiyat dalgalanmalarının da önüne geçecektir. (Stratejik Proje) **[B-6, B-2]**
- **P-B3 –** Varda Çardak işletmesindeki yöresel ürün satış stantlarına ek olarak Eğlence Mahallesi, Kuzgun Mahallesi ve Umut Alanı'nda üç stant daha kurulması. **[B-4, T-4]**
- **P-B4 –** Çevrimiçi satış kanallarının daha etkin kullanılması için kooperatif üyelerine e-ticaret eğitimi verilmesi. **[B-4, E-5]**
- **P-B5 –** 2024 yılında Karaisalı Belediyesi'ne devredilen mera statüsündeki arazilerde (ilk etapta Gülüşlü'de 40 dönüm, Karakılıç'ta 258 dönüm) güneş enerjisiyle su taşınması ve sulama yapılması, hayvancılık yapan üreticilerin güneş enerjisiyle soğutma imkânına kavuşturularak sütün

bozulmadan muhafaza edilmesi; sulanan alanların agroturizm ve yayla turizminde de değerlendirilmesi. **[B-5, B-7]**

- **P-B6 –** İlçeye hayvan kesim tesisi ve hayvan pazarı kurulması. (Stratejik Proje) **[B-8]**
- **P-B7 –** İlçe merkezinde keçi sütü ve ürünlerinin bozulmadan yerinde işlenerek yüksek katma değerle satılmasını sağlayacak bir süt işleme merkezi kurulması. (Stratejik Proje) **[B-7]**
- **P-B8 –** Besi tavukçuluğu işletmelerine ruhsat verilirken yerleşim yerlerine uzaklık ve çevresel etkilerin gözetilerek işletmelerin planlı biçimde konumlandırılması. **[B-10]**
- **P-B9 –** Yöreye uyumlu ve et-süt verimi yüksek ırklara yönelik ıslah çalışmalarının ilgili kurum ve yetiştirici birlikleriyle planlanması. (Ajans önerisi) **[B-5]**
- **P-B10 –** İlçenin sebze ve meyve üretimini artırmak için seraların yapılması. **[B-1]**
- **P-B11 –** Buğday tohumu temininde öncelik tanınması ve tarımsal üretimde sertifikalı tohuma geçilmesi. **[B-2]**
- **P-B12 –** Tarım ürünlerine alım garantisi verilmesi ve ilçede geçici Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) alım noktası kurulması. **[B-2, B-4]**
- **P-B13 –** Satış ve pazarlama kanallarının kurulması; Karaisalı Biberi ve Adana (Salbaş) Karpuzu gibi coğrafi işaretli ürünlerin ülke içinde ve yurt dışında tanıtılması. **[B-4, B-6]**
- **P-B14 –** Meyve kurutma atölyelerinin kurulması. **[B-6]**
- **P-B15 –** Tarımsal mekanizasyon ve teknoloji kullanımına yönelik hibe ve kredi programlarının üreticilere duyurulması ve başvuruların desteklenmesi. (Ajans önerisi) **[B-3, B-9]**

3.5. Tema 5: Turizm

- **P-T1 –** Belemedik Tren Turizmi Destinasyonu Güdümlü Projesi: Hazırlık aşamasındaki proje çerçevesinde Adana–Belemedik Turistik Treni'nin en önemli durakları olan Hacıkırı ve Belemedik istasyonlarında altyapı iyileştirme çalışmalarının yapılması, turistik ürün satış ünitelerinin oluşturulması, gezi, yürüyüş ve bisiklet rotalarının tren turizmine entegre edilmesi ve tematik bir demiryolu müzesinin yapılması planlanmaktadır. (Stratejik Proje) **[T-1, T-3, T-4]**

Proje Sahibi: Adana Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

Proje Ortakları: Karaisalı Belediyesi, ÇUKTOB, Adana Valiliği, TCDD Taşımacılık A.Ş., Adana Ticaret Odası, Pozantı Belediyesi

Proje Bütçesi: 29.400.000 TL — Destek Tutarı: 26.460.000 TL

Destek Oranı: %90 — Destek Yılı: 2024

- **P-T2 –** Köprüler Seferi: Adana'nın merkezindeki Taşköprü'den Varda Köprüsü'ne özellikle hafta sonları belirli saatlerde ring seferleri konulması; seferin "Köprüler Seferi" adıyla hikâyeleştirilerek tanıtılması ve Kapıkaya Kanyonu ile Kesrihan'a da uğraması. (Stratejik Proje) **[T-1]**
- **P-T3 –** "Karaisalı'da Varda Var" projesiyle düzenlenen ve asma köprü içeren Varda Köprüsü–Kapıkaya Kanyonu yürüyüş yolunun elden geçirilmesi, yön levhalarının yenilenmesi ve dağ bisikleti kullanımına uygun hâle getirilmesi. **[T-6]**

- **P-T4 –** Kapıkaya Kanyonu girişine yakın, iki yamacın birbirine en çok yaklaştığı noktada cam seyir terası yapılması için fizibilite çalışması yapılması. **[T-3, T-6]**
- **P-T5 –** Kesrihan Kervansarayı'nın tanıtımı ve Adana'dan yapılacak sefere durak olarak eklenmesi; hanın fuaye alanı olarak değerlendirilme olanağının incelenmesi. **[T-1, T-3]**
- **P-T6 –** Körkün Kanyonu'nun en etkileyici kısmına doğal dokuyu bozmayan ahşap yürüyüş yolu yapılması; yatırımın sürdürülebilirliği için sembolik bir giriş ücreti uygulanması. **[T-6]**
- **P-T7 –** Turistlerin ilçe merkezinde zaman geçirmesini sağlayacak dokunuşlar: Yılmaz Aydoğan Sokak'ta özgün sunumlu kafe, sokak süsleme veya bina giydirme uygulamaları, Bekir Sapmaz Parkı'nda yöresel kahvaltı ve hızlı yemek sunumu ile ilçe merkezine fotoğraf çekimi amaçlı "KARAİSALI" harf yapısı kurulması. **[T-4]**
- **P-T8 –** Kızıldağ Yaylası'nın dört mevsim değerlendirilmesi: Umut Alanı mevkiinde geleneksel hâle getirilecek bir kar festivali düzenlenmesi, seyir terası yapılması ve yamaç paraşütü potansiyelinin araştırılarak uygun bulunması hâlinde tanıtılması. **[T-3, T-6]**
- **P-T9 –** Dokuzoluk Mesire Alanı'nda giriş ücretinin düzenlenmesi veya randevu sistemi gibi ziyaretçi yönetimi tedbirlerinin uygulanması; eski değirmenin restore edilerek değirmen kafe olarak işletilmesi. **[T-6]**
- **P-T10 –** Karapınar Mesire Alanı'nda 70 kişilik motel ve 15 adet hobi bahçeli taş ev yapılması. **[T-2]**
- **P-T11 –** Varda Köprüsü'nü en iyi cepheden gören araziye ilk etapta IPARD fonları desteğiyle 4 adet tiny house yerleştirilmesi, özel sektörün katılımıyla sayının 30'a kadar çıkarılması. **[T-2]**
- **P-T12 –** Nergizlik Baraj Gölü çevresindeki yürüyüş yolunun düzenlenmesi ve göl çevresinde bungalov konaklama imkânlarının geliştirilmesi. **[T-2, T-6]**
- **P-T13 –** Selampınar mevkiinde 60 karavan kapasiteli karavan parkı yapılması. **[T-2]**
- **P-T14 –** Kırıklı Mahallesi'ndeki çilek tarlaları gibi başarılı örneklerden yola çıkılarak zeytin hasadı, biber hasadı, salça yapımı ve murt hasadı gibi agroturizm aktivitelerinin tur programlarına dâhil edilmesi. **[T-4, B-4]**
- **P-T15 –** Hizmet sektöründe çalışanların P-E6 kapsamındaki eğitimlerle belgelendirilmesi ve belgesiz personel çalıştırılmamasının teşvik edilmesi. **[T-5]**
- **P-T16 –** Karakılıç Mahallesi'nin kuzeyinde Yedikuyu mevkiinde her yıl 5000 kişilik kamplı doğa yürüyüşü etkinliği düzenlenmesi. **[T-3]**
- **P-T17 –** Adana şehir merkezindeki otellere Karaisalı'yı destinasyon olarak tanıtan Türkçe ve İngilizce broşürler konulması; Varda Köprüsü ve Kapıkaya Kanyonu gibi yoğun ziyaret edilen noktalarda hediyelik eşya satış stantları kurulması. **[T-3, T-4]**

3.6. Tema 6: Ormancılık ve Ağaç İşlemeciliği

- **P-O1 –** Orman ürünlerine yönelik sanayi tesisleri için fizibilite çalışması yapılması; ilçenin zengin orman varlığının yerinde işlenerek katma değere dönüştürülmesi. **[O-1, S-2]**
- **P-O2 –** Ağaç işlemeciliği ve mobilya üretimine yönelik küçük ölçekli işleme atölyelerinin kurulması ve bu alanda girişimciliğin desteklenmesi. **[O-2]**

- **P-O3 –** Bölgede doğal olarak yetişen ve ilçeye halk arasında “Murdistan” denilmesine yol açan murt (hanbeles) bitkisinin kullanım alanlarının araştırılması, ürüne dönüştürülmesi ve tanıtılması. Murt, Adana’da bir pastane tarafından dondurma yapımında kullanılmakta; Varda Köprüsü’nde çekilen bir yemek yarışmasında ikram edilen murt dondurması beğeni toplamıştır. Bölgede doğal olarak yetişen türlerin başarı şansının, dışarıdan getirilen türlere göre daha yüksek olduğu değerlendirilmektedir. **[O-3]**
- **P-O4 –** Yüksek rakımlarda yaygın, katma değeri yüksek ancak değeri yeterince bilinmeyen defne ağacı konusunda üreticilerin bilinçlendirilmesi ve defne ürünlerinin ekonomiye kazandırılması. **[O-3]**
- **P-O5 –** Orman kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi kapsamında kontrollü kesim ve gençleştirme çalışmalarına dayalı odun üretiminin sağlanması; kontrolsüz kesimlerin önlenmesine yönelik denetim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin yürütülmesi. **[O-4]**
- **P-O6 –** Tıbbi ve aromatik bitkiler ile yöreye özgü tali orman ürünlerinin üretim, işleme, markalaşma ve pazarlama odaklı projelerle değerlendirilmesi. **[O-3]**

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Genel Değerlendirme

Karaisalı; Adana şehir merkezine yakınlığı, Varda Köprüsü, Kapıkaya ve Körkün kanyonları, Yerköprü ve Dokuzoluk mesire alanları, Kızıldağ Yaylası ve Kesrihan gibi doğal ve tarihi değerleri, coğrafi işaretli Karaisalı Biberi, geniş orman varlığı ve murt, defne gibi yöreye özgü türleri ile Çukurova Üniversitesi Karaisalı Meslek Yüksekokulu'na sahip olması bakımından önemli rekabet avantajlarına sahiptir. Hazırlık aşamasındaki Belemedik Tren Turizmi Destinasyonu Güdümlü Projesi ile yapımı beklenen Karaisalı Organize Sanayi Bölgesi, bu avantajların ekonomik değere dönüşmesi için kısa ve orta vadede en güçlü kaldıraçlardır.

Buna karşın ulaşım altyapısındaki yetersizlikler (A-1, A-2) ve turistik noktalara toplu taşıma imkânının bulunmaması (T-1), ilçenin hem günlük yaşamını hem de turizm gelirlerini sınırlamaktadır. Tarımda sulama altyapısındaki kayıplar ve su yetersizliği (A-3, B-1), ürünleri yerinde işleyecek tesislerin bulunmaması (B-6, B-7, B-8, O-1) ve konaklama kapasitesinin yetersizliği (T-2), mevcut potansiyelin katma değere dönüşmesinin önündeki temel engellerdir. Bu engellerin sonucu olarak sınırlı kalan istihdam olanakları, genç nüfusun ilçe dışına göç etmesine ve nüfusun yaşlanmasına yol açmaktadır (S-1, S-2).

Bu çerçevede ilçenin gelişimi; ulaşım ve sulama altyapısının güçlendirilmesi, tarım ve orman ürünlerinin yerinde işlenmesi, demiryolu mirası ve doğa temelli turizmin bütünleşik bir destinasyona dönüştürülmesi ve genç nüfusu ilçede tutacak eğitim, istihdam ve sosyal altyapı yatırımlarının birlikte ele alınmasına bağlıdır.

4.2. Stratejik Gelişme Eksenleri

- **Eksen 1 – Erişilebilir ilçe ve dayanıklı altyapı:** Adana–Karaisalı karayolu ve kırsal yolların iyileştirilmesi, Nergizlik sulama sisteminin modernizasyonu, kırsal içme suyu-kanalizasyon ve iletişim altyapısının güçlendirilmesi.
- **Eksen 2 – Yerinde işleme ile katma değerli tarım ve orman ekonomisi:** Karaisalı Biberi, keçi sütü ve hayvansal ürünler ile orman ürünlerinin ilçede işlenmesi, pazarlanması ve markalaşması.
- **Eksen 3 – Demiryolu mirası ve doğa temelli turizm destinasyonu:** Belemedik tren turizmi, Varda–Kapıkaya hattı ve kanyonların ulaşım, konaklama ve ziyaretçi altyapısıyla bütünleşik bir destinasyona dönüştürülmesi.
- **Eksen 4 – Genç nüfusu ilçede tutan eğitim, istihdam ve sosyal altyapı:** Organize Sanayi Bölgesi ile uyumlu mesleki eğitim, öğrenci yurdu, kreş, gençlik evi ve kütüphane yatırımları.

4.3. Stratejik Projeler

Aşağıdaki stratejik projeler, ilçenin rekabet avantajlarına dayanan ve birden fazla sorunu birlikte çözme potansiyeli taşıyan öneriler arasından seçilmiştir.

- **1. Belemedik Tren Turizmi ve Köprüler Seferi (P-T1, P-T2, P-T5):** Hacıkırı ve Belemedik istasyonlarında altyapı iyileştirme, demiryolu müzesi ve rota entegrasyonunu içeren güdümlü projenin, Taşköprü–Varda Köprüsü ring seferi ve Kesrihan durağıyla birlikte uygulanması. İlk adım: güdümlü projenin uygulamaya geçirilmesi ve ring seferi için güzergâh ve işletme modelinin

belirlenmesi. İlgili kurumlar: Adana Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, Karaisalı Belediyesi, TCDD Taşımacılık A.Ş., ÇUKTOB, Adana Ticaret Odası, Pozantı Belediyesi. **[T-1, T-3, T-4]**

- **2. Nergizlik Sulama Sisteminin Modernizasyonu ve Meyve Tarımı (P-A4, P-A5, P-B1):** Açık kanal sisteminin basınçlı borulu sisteme dönüştürülmesi, Körkün Çayı'ndan su aktarımı seçeneğinin değerlendirilmesi ve eğimli arazilerde meyve tarımının özendirilmesi. İlk adım: iki yatırım için fizibilite çalışmaları. İlgili kurumlar: DSİ, Karaisalı Belediyesi, İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, ÇKA. **[A-3, B-1]**
- **3. Yerinde İşleme: Karaisalı Biberi Sosu, Süt İşleme Merkezi, Kesimhane ve Hayvan Pazarı (P-B2, P-B6, P-B7):** Coğrafi işaretli biberin sos olarak işlenmesi, keçi sütü ve ürünlerinin yerinde işlenmesi ve canlı hayvan ticaretinin ilçede yapılabilmesi. İlk adım: sos tesisi ve süt işleme merkezi için ön fizibilite ve kooperatiflerle işletme modeli. İlgili kurumlar: Karaisalı Belediyesi, İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, üretici kooperatifleri, ÇKA. **[B-6, B-7, B-8]**
- **4. Karaisalı OSB ve Mesleki Eğitim (P-A8, P-E4):** 404 hektarlık OSB'nin altyapısının tamamlanarak faaliyete geçirilmesi ve OSB'ye ara eleman yetiştirecek meslek lisesinin eş zamanlı olarak açılması. İlk adım: OSB altyapı programının netleştirilmesi ve meslek lisesi alanlarının OSB'deki sektörlere göre belirlenmesi. İlgili kurumlar: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Karaisalı Belediyesi, İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Çukurova Üniversitesi Karaisalı MYO, ÇKA. **[S-1, S-2, E-4]**

4.4. Sorun–Proje Eşleştirme Matrisi

Aşağıdaki matris, Bölüm 2'de tespit edilen sorunlar ile Bölüm 3'teki proje ve faaliyet önerileri arasındaki ilişkiyi göstermektedir. İlgili kurumlar, finansman kaynakları, vade ve öncelik bilgileri yol gösterici niteliktedir. Vade: K – kısa (1–2 yıl), O – orta (3–5 yıl), U – uzun (5 yıl ve üzeri).

Kod	Sorun	Projeler	İlgili Kurumlar	Olası Finansman	Vade	Öncelik
A-1	Adana–Karaisalı karayolunun yetersizliği	P-A1, P-A2	KGM, Adana BB	KGM yatırım programı	O–U	Yüksek
A-2	Kırsal mahalle yollarının standardı	P-A3	KB, Adana BB	Belediye bütçeleri	K–O	Orta
A-3	Sulama altyapısında kayıplar ve su yetersizliği	P-A4, P-A5, P-B1	DSİ, İTOM, KB	DSİ yatırım programı; ÇKA (fizibilite)	O–U	Yüksek
A-4	Kırsal içme suyu ve kanalizasyon altyapısı	P-A6	ASKİ	ASKİ yatırım programı	O	Orta
A-5	Kırsal iletişim ve internet erişimi	P-A7	İşletmeci firmalar	İşletmeci yatırımları	O	Orta
E-1	MYO öğrencileri için yurt bulunmaması	P-E1	ÇÜ, GSB, KB	GSB yatırım programı	O	Yüksek
E-2	Mesleki eğitimin ilçe potansiyeliyle uyumu	P-E2, P-E3	İMEM, ÇÜ Karaisalı MYO	MEB ve YÖK programları	K–O	Orta
E-3	Kütüphane eksikliği	P-E5	KB	Belediye bütçesi	K	Orta
E-4	OSB'ye ara eleman yetiştirme ihtiyacı	P-E4	İMEM, KB	MEB programları	O	Yüksek
E-5	Uygulamalı mesleki eğitim ihtiyacı	P-E6, P-B4, P-T15	HEM, İTOM, ÇÜ Karaisalı MYO	İŞKUR; ÇKA destek programları	K	Orta
S-1	Genç nüfusun azalması ve yaşlanma	P-A8, P-E4, P-S1, P-S2, P-S4	KB, İMEM, GSB	Çoklu kaynak	O–U	Yüksek
S-2	Sınırlı istihdam olanakları	P-A2, P-A8, P-S1, P-O1	STB, KB, ÇKA	STB programları; ÇKA	O–U	Yüksek
S-3	Kreş, gençlik merkezi ve spor tesisi eksikliği	P-S2, P-S3, P-S4, P-S5, P-E5	KB, GSB	Belediye bütçesi; GSB	K–O	Orta
S-4	Barınma sorunu	P-S6	Kaymakamlık, KB	İlgili kurum programları	O	Orta
S-5	Yaşlı bakım ve huzurevi eksikliği	P-S7	ASH İl Md., KB	ASHB programları	O	Orta
B-1	Sulanabilir arazilerin azlığı	P-A4, P-A5, P-B1, P-B10	DSİ, İTOM	DSİ; TKDK	O–U	Yüksek
B-2	Girdi maliyetleri ve fiyat dalgalanmaları	P-B2, P-B11, P-B12	İTOM, TMO	Bakanlık destekleri	K–O	Orta
B-3	Tarımda işgücü temini	P-E6, P-B15	İTOM, HEM	Bakanlık destekleri	O	Orta
B-4	Nakliye ve pazarlama sorunları	P-B3, P-B4, P-B12, P-B13, P-T14	KB, kooperatifler, İTOM	ÇKA; belediye bütçesi	K–O	Yüksek
B-5	Düşük et ve süt verimi	P-B5, P-B9	İTOM, yetiştirici birlikleri	Bakanlık ıslah programları	O–U	Orta
B-6	İşleme sanayisinin bulunmaması	P-B2, P-B13, P-B14	KB, kooperatifler, ÇKA	ÇKA; TKDK/IPARD	O	Yüksek
B-7	Keçi sütü ve ürünlerinin pazara ulaştırılması	P-B5, P-B7	KB, İTOM, kooperatifler	TKDK/IPARD; ÇKA	O	Yüksek
B-8	Hayvan pazarı ve kesimhane bulunmaması	P-B6	KB, İTOM	Belediye bütçesi; ÇKA	O	Yüksek
B-9	Tarla yolları ve mekanizasyon yetersizliği	P-A3, P-B15	İTOM, KB	Bakanlık hibe programları	K–O	Düşük
B-10	Tavuk çiftliklerinin plansız yayılması	P-B8	KB, İTOM	—	K	Orta
T-1	Turistik noktalara toplu taşıma	P-T1, P-T2, P-T5	YİKOB, TCDD Taşımacılık, KB	Güdümlü proje; belediye bütçesi	K–O	Yüksek

Kod	Sorun	Projeler	İlgili Kurumlar	Olası Finansman	Vade	Öncelik
T-2	Konaklama tesislerinin yetersizliği	P-T10, P-T11, P-T12, P-T13	KB, özel sektör	IPARD; belediye bütçesi; özel sektör	O	Yüksek
T-3	Tanıtım ve reklam eksikliği	P-T1, P-T4, P-T5, P-T8, P-T16, P-T17	KB, ÇUKTOB	ÇKA; belediye bütçesi	K	Orta
T-4	Turistlerin ilçe merkezine uğramaması	P-T1, P-T7, P-T14, P-T17, P-B3	KB, esnaf	Belediye bütçesi; ÇKA	K	Orta
T-5	Hizmet kalitesi ve destinasyon çevresi	P-E6, P-T15	HEM, KB	İŞKUR; ÇKA	K	Orta
T-6	Ziyaretçi altyapısı ve alan yönetimi	P-T3, P-T4, P-T6, P-T8, P-T9, P-T12	KB, OİM	ÇKA; belediye bütçesi	K–O	Yüksek
O-1	Orman ürünleri işleme sanayisinin bulunmaması	P-O1, P-A8	OİM, KB, ÇKA	ÇKA	O	Orta
O-2	Ağaç işlemeciliği atölyelerinin bulunmaması	P-O2, P-E3	KB, HEM, ÇKA	ÇKA; KOSGEB	O	Orta
O-3	Murt ve defnenin değerlendirilememesi	P-O3, P-O4, P-O6	OİM, ÇÜ, KB	ÇKA	K–O	Orta
O-4	Sürdürülebilir orman yönetimi	P-O5	OİM	OGM programları	Sürekli	Orta

Kısaltmalar: Adana BB – Adana Büyükşehir Belediyesi; ASH İl Md. – Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü; ASHB – Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı; ÇKA – Çukurova Kalkınma Ajansı; ÇÜ – Çukurova Üniversitesi; GSB – Gençlik ve Spor Bakanlığı; HEM – Halk Eğitim Merkezi; İMEM – İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü; İTOM – İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü; KB – Karaisalı Belediyesi; KGM – Karayolları Genel Müdürlüğü; OGM – Orman Genel Müdürlüğü; OİM – Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü; STB – Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı; TKDK – Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu; YİKOB – Adana Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı.

4.5. İzleme ve Sonraki Adımlar

Çalıştay ve rapor bulguları ışığında 2026 yılı içinde ilgili aktörlerle görüşmelere başlanacak; gerekli çalışmalar ve toplantılar düzenlenecek, bölgeye faydalı olacak destek programları ilgili paydaşlara duyurulacaktır. Stratejik projeler için öncelikle fizibilite çalışmaları ve proje sahibi kurumlarla paydaş toplantıları gerçekleştirilecek; faaliyetler gerektiğinde Ajansın 2027 yılı çalışma programına eklenecektir. Sorun–Proje Eşleştirme Matrisi, projelerin ilerleme durumunu izlemek amacıyla yıllık olarak güncellenecektir.

Ek-1: Çalıştay Katılımcıları

Çalıştaya katılım sağlayan kurum ve kuruluşlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

No	Katılımcı Kurum/Kuruluş
1	Karaisalı Kaymakamlığı
2	Karaisalı Belediyesi
3	Çukurova Kalkınma Ajansı
4	Karaisalı İlçe Emniyet Müdürlüğü
5	Karaisalı İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü
6	Karaisalı İlçe Jandarma Komutanlığı
7	Karaisalı İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü
8	Karaisalı İlçe Sağlık Müdürlüğü
9	Karaisalı İlçe Gençlik ve Spor Müdürlüğü
10	Karaisalı Orman İşletme Müdürlüğü
11	Karaisalı Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü
12	Karaisalı Millî Emlak Şefliği
13	Karaisalı Mal Müdürlüğü
14	Karaisalı Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi Müdürlüğü
15	Karaisalı Doğa Koruma ve Millî Parklar Şefliği
16	KAÇEP
17	2691 Sayılı Karaisalı Tarım Kredi Kooperatifi
18	1470 Sayılı Durak Tarım Kredi Kooperatifi
19	Karaisalı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Müdürlüğü
20	Kızıldağ Yaylası İmar ve Kalkınma Derneği
21	Çevlik Köylüleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
22	Karaisalı Kalkınma ve Dayanışma Derneği
23	Karaisalılar Derneği
24	Karaisalı Esnaf ve Sanatkârlar Odası
25	Karaisalı Ziraat Odası
26	Karaisalı Toplum Sağlığı Merkezi
27	Seyhan Sağ Sahil Sulama Birliği
28	Adalet ve Kalkınma Partisi
29	Milliyetçi Hareket Partisi
30	Cumhuriyet Halk Partisi